

ELÄKEKASSAN YEL-OSASTON LASKUPERUSTEET

Kokooma 27.3.2006.

Viimeisin perustemuutos on vahvistettu 12.1.2005.

ELÄKEKASSAN YEL-OSASTON LASKUPERUSTEET

Kokooma 27.3.2006.

Sisällysluettelo

1	PERUSTEIDEN SOVELTAMINEN	1
2	VAKUUTUSMAKSU	1
3	VAKUUTUSMAKSUVASTUU.....	3
4	KORVAUSVASTUU.....	5
5	KERTASUORITUS ELÄKKEEN SIJASTA	5
6	VAKUUTUSMAKSUN HOITOKUSTANNUSOSA	5

LIITE 1: ERÄIDEN KERTOIMIEN ARVOT VUONNA v

ELÄKEKASSAN YEL-OSASTON LASKUPERUSTEET

1 PERUSTEIDEN SOVELTAMINEN

(Vahvistettu 15.11.2004, voimaantulo 1.1.2005.)

Näitä perusteita sovelletaan

- yrittäjien eläkelain vähimmäisedut käsittäviin vakuutuksiin ja
- yrittäjien eläkelain 11 §:ssä tarkoitettuihin vapaaehtoiisiin vakuutuksiin.

2 VAKUUTUSMAKSU

(Vahvistettu 12.1.2005, voimaantulo 1.1.2005.)

Vakuutusmaksu määrätään kalenterivuosittain ja sitä peritään siitä lähtien, kun yrittäjästä on YEL:n mukaista vastuuta, ottaen kuitenkin huomioon YEL 12 §:n 2 momentissa säädetty takautuvaa vakuuttamista koskeva aikarajoitus. Jos YEL:n mukainen eläketurva on aikaisemmin ollut järjestettynä muussa eläkelaitoksessa, maksua peritään siitä lähtien, kun YEL:n mukainen vastuu eläkekassan sääntöjen mukaan eläkekassassa alkaa. Vakuutusmaksua ei peritä, jos maksuunpanoa seuranneen kalenterivuoden alusta on kulunut vähintään viisi vuotta.

Kalenterivuosi jaetaan eräpäivien lukumäärän mukaan enintään kahteentoista yhtä pitkään maksukauteen. Vakuutusmaksun teoreettinen eräpäivä on ko. maksukaudella sen ajan keskeellä, jolta maksua peritään, ja maksun suuruus on tällöin

$$(1) \quad \bar{P}_v = k_v y_v^m t_v \frac{S_v}{360},$$

jossa

k_v = YEL 9 §:n 2 momentin mukaisesti ajalle t_v laskettu alennuskerroin

y_v^m = sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön YEL 9 §:n mukaan vuodelle v vahvistaman maksuprosentin sadasosa

t_v = aika, jonka yrittäjä maksukaudella on ollut YEL:n alaisena, laskettuna päivinä yrittäjien eläkeasetuksen 5 §:n mukaan

$S_v =$ yrittäjälle YEL 7 §:n 2 momentin mukaisesti vahvistettu vuotuinen työtulo.

Jos työtulo S_v muuttuu maksukauden aikana, sovelletaan kaavaa (1) erikseen maksukauden kuhunkin sellaiseen jaksoon, jona työtulo on ollut muuttumaton.

Jos yrittäjä maksaa YEL 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua lisävakuutusmaksua, lasketaan lisävakuutusmaksu kaavan (1) mukaisista teoreettisen eräpäivän tasossa olevista maksuista. Lisävakuutusmaksun maksukausi on koko kalenterivuoden mittainen. Lisävakuutusmaksulle lasketaan korkoa teoreettisesta eräpäivästä maksun eräpäivään.

Jos yrittäjä maksaa YEL 7 §:n 5 momentissa tarkoitettua pienennettyä vakuutusmaksua, lasketaan koko kalenterivuoden pienennetty vakuutusmaksu kaavan (1) mukaisista teoreettisen eräpäivän tasossa olevista maksuista. Jäljellä olevien maksukausien maksut lasketaan uudelleen pienentäen jokaista maksua maksukauden teoreettisen eräpäivän tasossa. Mikäli yrittäjän jo kuluneina maksukausina maksamien kaavan (1) mukaisten maksujen yhteenlaskettu summa ylittää pienennetyn vakuutusmaksun mukaisen maksun, ylittävät maksut hyvitetään yrittäjälle. Pienennetylle maksulle lasketaan korkoa teoreettisesta eräpäivästä maksun eräpäivään.

Jos yrittäjä on tullut maksukaudella YEL:n alaiseksi, lisätään kaavan (1) mukaiseen maksuun YEL-jaksoon liittyvältä odotusajalta kaavan (1) mukaisesti laskettu maksu.

Jos vakuutus lakkaa, palautetaan mahdollinen liikaa maksettu maksun osa. Jos työtuloa muutetaan, tehdään vakuutusmaksuun korjaus seuraavan maksuerän erääntyessä, ellei muuhun menettelyyn ole perusteltua syytä.

Vakuutusmaksulle ja sen korjaukselle lasketaan korkoa teoreettisesta eräpäivästä maksun eräpäivään. Tällöin, kuten myös kohdan 3 mukaisia suureita korkoutettaessa, korko lasketaan jatkuvana käyttäen kullakin hetkellä voimassa olevaa korkokantaa. Korkokanta on sijoitusten tuottoprosentin sadasosa r_v , jonka arvo on annettu liitteessä 1.

Poikkeussäännös

Odotusajan maksua laskettaessa 23 vuoden iän täyttämistä edeltävälle ajalle odotusaika otetaan huomioon aikaisintaan 1.1.2005 lähtien.

3 VAKUUTUSMAKSUVASTUU

(vahvistettu 12.1.2005, voimaantulo 1.1.2005.)

Vakuutusmaksuvastuu \bar{V}_v hetkellä 31.12.v on

$$(2) \quad \bar{V}_v = (1 - q_v^y) \left[(1 + r_v) \bar{V}_{v-1} + (1 + r_v)^{0,5} (P_v - H_v) - (1 + r_v)^{0,5} P_v^a \right] + (1 + r_v)^{0,5} P_v^a$$

Vuodelta v tehtävässä tilinpäätöksessä lasketaan vakuutusmaksuvastuu V_v kaavasta

$$(3) \quad V_v = (1 + r_v) \bar{V}_{v-1} + (1 + r_v)^{0,5} (P_v - H_v) - (1 + r_v)^{0,5} (E_v^M - U_v^{YEL})$$

Kaavoissa (2) ja (3) on

$q_v^y =$ sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa vastuunjakoperusteissa kohdassa 4.2 määritelty kerroin

$P_v =$ vuonna v erääntyneet vuoteen v kohdistuvat maksut lisättyinä vuonna v erääntyneillä aikaisempiin vuosiin kohdistuvilla maksuilla ja maksujen korjauserillä sekä vähennettynä vuonna v poistetuilla maksuilla, joiden perintä YEL 12 §:n 6 momentin mukaisissa tapauksissa lopetetaan tai ei tuota tulosta kuolinpesän varattomuuden takia. Poistettuihin maksuihin luetaan myös sellaiset vakuutusmaksut, joiden saamiseen oikeus on menetetty yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun saneerausohjelman tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa tarkoitetun maksuohjelman vahvistamisen taikka sanotuissa laeissa säädettyjä periaatteita vastaavan vapaaehtoisen velkajärjestelyn takia. Maksut korkoutetaan eräpäivistään hetkelle 1.7.v. Suureeseen P_v sisältyy myös vakuutuksen ottamisen laiminlyönnin johdosta perittävä ETK:n ohjeen mukainen lisämaksu

$P_v^a =$ 31.12.v avoinna olevat maksut, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa tai jotka on vahvistettu maksettaviksi edellä tarkoitetuissa

saneeraus- tai maksuohjelmissa. Avoimet maksut korkoutetaan eräpäivästä hetkelle 1.7.v

$E_v^M =$ eläkekassan YEL-osaston vuonna v maksamien lakisääteisten eläkkeiden sekä kuntoutusrahojen, harkinnanvaraisten kuntoutusavustusten ja muiden kuntoutuskulujen määrä

$U_v^{YEL} =$ eläkekassan YEL-osaston osuus suureesta $(K_v + R_v^3)$

$K_v =$ vastuunjakoperusteissa kohdassa I 6.1 määritelty suure

$R_v^3 =$ vastuunjakoperusteissa kohdan II 6 toisessa kappaleessa määritelty suure

$$H_v = h_1 y_v \sum t_v \frac{S_v}{360} + h_2 \frac{I_v}{I_{2004}} N_v + h_3 \frac{I_v}{I_{2004}} N_v^E , ,$$

missä

$y_v =$ TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteiden liitteen kohdan 1.6 mukainen kerroin, jonka arvo vastaa keskimääräistä TEL-maksua

$N_v =$ niiden yrittäjien lukumäärä, joilla oli eläkekassassa vuonna v YEL:n alainen vakuutus. Sellaisen vakuutuksen osalta, joka on otettu vuonna v, lisätään lukuun N_v niiden vuosien lukumäärä, joilta vakuutusmaksua peritään takautuvasti

$N_v^E =$ niiden edunsaajien lukumäärä, joille on vuonna v maksettu YEA 11 §:n nojalla myönnettyjä eläkkeitä tai kuntoutusrahoja; perhe-eläkkeiden osalta kuitenkin korkeintaan yksi eläkkeensaaja edunjättäjää kohti

$I_v =$ TEL 7b §:n mukainen palkkakerroin vuonna v.

Poikkeussäännös:

Vuonna 2004

$I_v =$ TEL 9 §:n mukainen työikäisen indeksi vuonna v .

Lauseketta $\frac{y_v \sum t_v S_v}{360}$ määrittäessä otetaan huomioon myös vuonna v erääntyneet aikaisempiin vuosiin kohdistuvat maksut ja maksujen korjaukset korkoutettuina eräpäivistään hetkelle 1.7.v.

Kertoimien h_1 , h_2 ja h_3 arvot on annettu liitteessä.

4 KORVAUSVASTUU

(Vahvistettu 31.1.1994, voimaantulo 1.1.1994.)

Korvausvastuu = 0.

5 KERTASUORITUS ELÄKKEEN SIJASTA

(Vahvistettu 31.1.1994, voimaantulo 1.1.1994.)

Jos eläkkeen sijasta annetaan vastaava kertasuoritus, tämän suorituksen määrä lasketaan sosi-
aali- ja terveystieteiden ministeriön antaman päätöksen mukaan.

6 VAKUUTUSMAKSUN HOITOKUSTANNUSOSA

(Vahvistettu 31.1.1994, voimaantulo 1.1.1994.)

Jaettaessa eläkekassan liikekustannukset TEL- ja YEL-osastojen kesken, käytetään YEL-
hoitokustannusosana vuodelle v kaavassa (2) esiintyvää suuretta H_v .

ERÄIDEN KERTOIMIEN ARVOT VUONNA v

(vahvistettu 1.10.2003 ja muutokset tulevat voimaan 1.1.2004)

- $r_v =$ TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteiden mukainen laskuperustekorko 1.1.v
- $h_1 =$ sosiaali- ja terveysministeriön vahvistama kerroin vuodelle v Eläketurvakeskuksen kustannuksia varten
- $h_2 = 159 \text{ €}$
- $h_3 = 73 \text{ €}$